

сти од јавног интереса јединица локалне самоуправе може основати јавно комунално предузеће или те послове може повјерити другим привредним субјектима који су дужни да комуналну дјелатност која им је повјерена обављају у складу са овим законом и другим прописима (члан 7. став 1); да корисник комуналне услуге користи комуналне услуге које је јединица локалне самоуправе организовала на свом подручју у складу са одредбама овог закона (члан 9а став 1), а да се изузетно од става 1. овог члана, кориснику комуналне услуге може на његов захтјев одобрити да не користи неку комуналну услугу или престанак њеног коришћења, односно корисник има право на раскид уговора ако давалац те услуге не може обезбједити прописани квалитет, ако техничке карактеристике система не омогућавају њено коришћење или ако за корисника постоје боља техничка и економски повољнија рјешења, под условом да то не шкоди другим корисницима, водећи рачуна о мјерама из члана 5. овог закона (члан 9а став 2); да се услови под којима се кориснику комуналне услуге може одобрити да не користи неку комуналну услугу или да је престане користити детаљније прописују у одлуци из члана 6. став 2. овог закона (члан 9а став 3); да се пружање и коришћење комуналних услуга врши на основу уговора закљученог између даваоца комуналне услуге и корисника (члан 16. став 1); да се уговори закључени са корисницима комуналних услуга који те услуге користе за личне потребе или потребе свог домаћинства закључују у складу са одредбама закона којим се уређује заштита потрошача у Републици Српској (члан 16. став 2); да се, изузетно, комунална услуга може ускратити кориснику ако одбије да закључи уговор о коришћењу комуналне услуге (члан 19. став 2. тачка г); да ће се новчаном казном за прекршај казнити правно лице, одговорно лице у правном лицу, предузетник и физичко лице као корисник комуналне услуге ако одбије да закључи уговор из члана 16. овог закона, осим за случајеве из члана 9а став 2. овог закона (члан 39. став 1. тачка а. и ст. 2, 3. и 4).

Поред наведеног, Суд је имао у виду одредбе Закона о заштити потрошача у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", бр. 6/12, 63/14 и 18/17), којима је прописано да је услуга од општег економског интереса, између осталог, и услуга одржавања чистоће и друга јавна услуга прописана законом, те да се пружање економске услуге потрошачу заснива на уговорном односу између потрошача и трговца (члан 46. ст. 1. и 2).

Имајући у виду напријед наведене уставне и законске одредбе, Суд је прије свега утврдио да је према члану 18. тачка 2. подтачка 2. Закона о локалној самоуправи и члану 6. став 1. тачка а) и тачка д) и став 2. Закона о комуналним дјелатностима, Скупштина града Зворника била овлашћена да донесе оспорену одлуку с циљем спровођења у пракси релевантних одредаба Закона о комуналним дјелатностима.

Међутим, прописивање као у оспореном члану 21. ст. 1. и 3. Одлуке, по оцијени Суда, није у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о комуналним дјелатностима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/11 и 100/17). Одредбама члана 3. тачка ц) цитираног Закона о комуналним дјелатностима јасно је прописано да је корисник комуналне услуге физичко лице, предузетник, удружење грађана, привредно друштво и друга правна лица, органи, организације и институције јавних служби који на законит начин користе комуналне производе и услуге. Из садржаја оспореног члана 21. ст. 1. и 3. Одлуке очигледно је да је појам корисника комуналне услуге дефинисан другачије у односу на појам корисника који је јасно прописан Законом о комуналним дјелатностима. Односно, из садржаја оспорених норми не може се на недвосмислен начин утврдити који субјекти се сматрају корисницима комуналне услуге у смислу Закона о комуналним дјелатностима, па самим тим и ко од тих субјеката, у смислу члана 16. истог закона, има обавезу закључити уговор о коришћењу комуналне услуге са даваоцем услуге. Овако дефинисана норма од стране доносиоца оспореног акта, а у контексту сврхе и правне природе ове обавезе, по оцијени Суда, адресате оспорене одлуке доводи у стање правне несигурности супротно гаранцији

владавине права из члана 5. алинеја 4. Устава Републике Српске.

С обзиром на наведено Суд је утврдио да члан 21. ст. 1. и 3. Одлуке о комуналном реду на подручју града Зворника ("Службени гласник града Зворник", број 3/18) није у сагласности са чл. 3. и 16. Закона о комуналним дјелатностима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/11 и 100/17), што га чини неуставним са становишта члана 5. алинеја 4, члана 102. став 1. т. 2. и 6. и члана 108. став 2. Устава Републике Српске.

Такође, прописивање као у оспореном члану 21. став 2. Одлуке да корисник комуналне услуге има обавезу плаћања цијене одвоза комуналног отпада и без закљученог уговора о одвозу комуналног отпада са даваоцем комуналне услуге, по оцијени Суда није у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о комуналним дјелатностима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/11 и 100/17). Како је чланом 16. став 1. Закона о комуналним дјелатностима прописано да се пружање и коришћење комуналних услуга врши на основу уговора закљученог између даваоца комуналне услуге и корисника, Суд је оцијенио да нема законског основа за наплату ове услуге без постојања закљученог уговора. Поред тога, одредбом члана 6. став 1. тачка г) истог закона законодавац је додатно нагласио уговорни карактер пружања комуналних услуга, прописујући обавезу јединице локалне самоуправе да својом одлуком детаљније пропише опште услове које садржи уговор између даваоца и корисника комуналне услуге. На основу наведеног, Суд је утврдио да је Скупштина града Зворника, која је чланом 21. став 2. Одлуке о комуналном реду на подручју града Зворника ("Службени гласник града Зворник", број 3/18) прописала обавезу плаћања одвоза комуналног отпада на начин супротан наведеној одредби Закона о комуналним дјелатностима, изашла из оквира својих уставних и законских овлашћења, чиме су истовремено нарушене уставне гаранције из члана 102. став 1. т. 2. и 6. и члана 108. став 2. Устава Републике Српске.

Како је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 104/11 и 92/12) у овом предмету одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног, одлучено је као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: председник Суда мр Церард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Душко Медић, Ирена Мојовић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-17/19
15. јула 2020. године
Бањалука

Председник
Уставног суда,
Мр **Церард Селман**, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 37. став 1. тачка г), члана 42. став 1, члана 60. став 1. тачка д) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 15. јула 2020. године, д о н и о ј е

ОДЛУКУ

Одбија се приједлог за утврђивање неуставности чл. 21. и 69. Закона о нотарима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 86/04, 2/05, 74/05, 76/05, 91/06, 37/07, 50/10, 78/11, 20/14, 68/17 и 82/19).

Одбија се приједлог за утврђивање неуставности члана 271. став 5. и члана 288. Породичног закона ("Службени гласник Републике Српске", бр. 54/02, 41/08 и 63/14), члана 23. став 1. тачка 3, члана 27. став 4, члана 35. став 3, члана 69. став 3. у дијелу који гласи: "...мора бити нотарски обрађена..." и "...не достави нотарски обрађену исправу...", члана 74. став 4. у дијелу који гласи: "...или нотарски обрађене исправе." Закона о извршном поступку ("Службени

гласник Републике Српске”, бр. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 и 66/18), чл. 72. и 74. у дијелу који гласи: “...и тестаментна сачињеног код нотара...” и “...или нотара...” члана 75. у дијелу који гласи: “...или нотару...” члана 96. у дијелу који гласи: “...нотар...” и “...или нотара...” и “...а нотар ће поступити по прописима којима се уређује нотарска служба.” члана 129. став 2, члана 139. став 2, члана 145. став 2, члана 158. став 3. у дијелу који гласи: “...или се нотарски обрађује.” и став 4. у дијелу који гласи: “...односно приликом нотарске обраде нотар...” члана 167. став 2. Закона о наслеђивању (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 1/09, 55/09, 91/16 и 82/19), члана 7. ст. 3. и 4, члана 123. став 1. у дијелу који гласи: “...са нотарски овјереним потписима...” члана 145. став 5. у дијелу који гласи: “...уколико је нотар сачинио записник...” члана 169. став 1. тачка а), члана 196. став 1. у дијелу који гласи: “...нотара као записничара...” и став 3. у дијелу који гласи: “...нотар као записничар...” члана 297. став 14. у дијелу који гласи: “...нотарски обрађеног...” члана 331. став 2. “...са нотарском потврдом...” члана 381. став 4. у дијелу који гласи: “Уговор се нотарски потврђује.” члана 405. став 3. у дијелу који гласи: “...нотарски се потврђује.” члана 434. став 5. у дијелу који гласи: “...и примјерак нотарски обрађеног уговора...” члана 438б. став 3, у дијелу који гласи: “Издава о одрицању мора бити нотарски овјерена.” члана 438в. став 1, у дијелу који гласи: “...који је сачинио нотар...” члана 442. став 3. у дијелу који гласи: “...морају бити нотарски потврђене.” Закона о привредним друштвима (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19), члана 266. став 2. у дијелу који гласи: “...нотарски обрађене исправе...” Закона о стварним правима (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 124/08, 3/09, 58/09, 95/11 и 60/15), члана 104. у дијелу који гласи: “...нотарски обрађена.” и члана 105. став 1. у дијелу који гласи: “...и нотарска исправа...” Закона о премјеру и катастру непокретности (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 6/12, 110/16 и 62/18).

Одбацује се приједлог за оцјењивање уставности члана 68. став 1. и ст. 3-7. Закона о нотарима (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 86/04, 2/05, 74/05, 76/05, 91/06, 37/07, 50/10, 78/11, 20/14, 68/17 и 82/19).

Образложење

Адвокатска комора Републике Српске поднијела је Уставном суду Републике Српске (у даљем тексту: Суд) приједлог за оцјењивање уставности чл. 21, 68. и 69. Закона о нотарима (“Службени гласник Републике Српске”, број 86/04), чл. 5. и 6. Закона о измјенама и допунама Породичног закона (“Службени гласник Републике Српске”, број 41/08), а које одредбе, у оспореном дијелу, одговарају одредбама члана 271. став 5. и члана 288. Породичног закона (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 54/02, 41/08 и 63/14), члана 23. став 1. тачка 3, члана 27. став 4. (у приједлогу погрешно означен као члан 27. став 1. тачка 4), члана 35. став 3, члана 69. став 3, у дијелу који гласи: “мора бити нотарски обрађена” и “не достави нотарски обрађену исправу”, члана 74. став 4, у дијелу који гласи: “или нотарски обрађене исправе” Закона о извршном поступку (“Службени гласник Републике Српске”, број 59/03), члана 72, члана 74. став 1. у дијелу који гласи: “и тестаментна сачињеног код нотара”..., члана 74. став 2. у дијелу који гласи “или нотара”, члана 75. у дијелу који гласи: “или нотару”, члана 96. став 1. у дијелу који гласи: “нотар” и став 2. у дијелу који гласи: “или нотара...” и “а нотар ће поступити по прописима којима се уређује нотарска служба”, члана 129. став 2, члана 139. став 2, члана 145. став 2, члана 158. став 3. у дијелу који гласи: “или се нотарски обрађује” и став 4. у дијелу који гласи: “односно приликом нотарске обраде нотар...” и члана 167. став 2. Закона о наслеђивању (“Службени гласник Републике Српске”, број 1/09), члана 7. ст. 3. и 4, члана 123. став 1. у дијелу који гласи: “са нотарски овјереним потписима”, члана 145. став 5. у дијелу који гласи: “уколико је нотар сачинио записник”, члана 169. став 1. тачка а), члана 196. став 1. у дијелу који гласи: “нотара као записничара” и став 3. у дијелу који гласи: “нотар као записничар”, члана 297. став

14. у дијелу који гласи: “нотарски обрађеног”, члана 331. став 2. “са нотарском потврдом”, члана 381. став 4. у дијелу који гласи: “уговор се нотарски потврђује”, члана 405. став 3. у дијелу који гласи: “нотарски се потврђује”, члана 434. став 5. у дијелу који гласи: “и примјерак нотарски обрађеног уговора”, члана 442. став 3. у дијелу који гласи: “морају бити нотарски потврђене”, члана 438б. став 3. у дијелу који гласи “изјава о одрицању мора бити нотарски овјерена” и члана 438в. став 1. у дијелу који гласи: “који је сачинио нотар” Закона о привредним друштвима (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 127/08 и 100/11), члана 266. став 2. у дијелу који гласи “нотарски обрађене исправе” Закона о стварним правима (“Службени гласник Републике Српске”, број: 124/08), члана 104. у дијелу који гласи: “нотарски обрађена” и члана 105. став 1. у дијелу који гласи: “и нотарска исправа” Закона о премјеру и катастру непокретности Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 6/12), (у приједлогу погрешно означен као Закона о премјеру и катастру непокретности). Истиче се да су оспорене одредбе чл. 21, 68. и 69. Закона о нотарима у цјелини неуставне, те да се посљедице њихове неуставности протежу и на наведене одредбе предметних посебних закона.

Приједлогом је, у суштини, преузето образложење Одлуке Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-15/10, од 2. децембра 2012. године, уз одговарајуће корекције у смислу упућивања на Устав, односно законодавство Републике Српске. У овом смислу предлагач истиче да прописивање из члана 21. Закона о нотарима према којем Влада одређује број потребних нотара, те одређује њихово службено сједиште у општини или граду и повезивање броја нотара са бројем становника који живе на подручју општине - града, представља повреду уставних гаранција из чл. 5, 10, 33. и 39. Устава Републике Српске (у даљем тексту: Устав). Предлагач сматра да се прописивањем из члана 21. овог закона, нотари фаворизују у односу на адвокатску дјелатност, чији је задатак, такође, пружање правне помоћи, док се грађани и правна лица, узимајући у обзир њихово мјесто пребивалишта, односно сједишта, те одсуство законске обавезе која предвиђа обавезу успоставе нотаријата на цијелој територији Републике Српске, доводе у неједнак положај у погледу њиховог права једнаког приступа и једној и другој служби. Надаље, приједлогом се истиче да прописивање обавезне нотарске обраде или потврде исправа у одређеним правним словима из чл. 68. и 69. Закона у неравноправан положај у односу на нотаре доводи друге дипломиране правнике са положеним правосудним, магистарским или докторским испитом. Предлагач сматра да се прописивањем према коме су правни послови ништави ако нису нотарски обрађени, ограничава пословна способност физичких и правних лица која су раније овакве послове могла самостално припремати и закључивати, те да се она излажу сувишним трошковима нотарске обраде. Исто тако, предметним прописивањем нотарска дјелатност се фаворизује у односу на адвокатску, не само у смислу Закона о нотарима већ и у смислу непознатог броја других закона на које упућују оспорене одредбе чл. 68. и 69. Закона о нотарима, али и у погледу вредновања нотарских у односу на адвокатске послове. Са друге стране, обавеза плаћања нотарски обрађених исправа наметнута је странкама које немају могућност избора. Додатно се истиче да су одредбе става 4. члана 68. и става 3. члана 69. Закона непрецизне, нејасне и непредвидиве јер предвиђају да обавеза нотарске обраде или потврде може бити предвиђена и другим законима, те се указује на темпорални карактер ових одредаба. Стога предлагач сматра да је прописивање из чл. 68. и 69. у супротности са чл. 5, 10, 33. и 39. Устава и међународним уговорима. Из аргументације на којој заснива наводе о неуставности члана 68. Закона о нотарима, а која се тиче искључиво прописивања обавезне нотарске обраде као услова правоваљаности одређених правних послова, произлази да предлагач, у суштини, оспорава одредбе става 1, те ст. 3-7. ове законске одредбе. Надаље, у контексту члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију о људским правима и основним сло-

бодама (у даљем тексту: Конвенција), а позивајући се на праксу Европског суда за људска права, предлагач истиче да је преношењем надлежности са адвоката на notare повријеђено право адвоката на имовину, с обзиром на то да су на овај начин адвокати остали без клијентеле стечене властитим радом. Предлагач указује на гаранције појединих права грађана садржаних у одређеним документима међународног карактера, не оспоравајући, притом, одредбе наведених закона у односу на ове документе. Исто тако, приједлогом се указује и на другачија законска рјешења релевантне материје у иностраним правним системима.

У одговору који је Суду доставила Народна скупштина Републике Српске истиче се да је приједлог у потпуности неоснован, те да предлагач на погрешан начин тумачи одредбе Устава, као и његових чл. 10. и 39. Наводи се да је прописујући правила и изузетке при утврђивању броја нотарских мјеста и службених сједишта, законодавац поступио у оквиру својих овлашћења, те да је, прописујући као у члану 21. Закона о нотарима, организацију нотарске службе прилагодио потребама грађана и правних лица. Појашњава се да је Законом о нотарима ограничен број нотарских мјеста, али да је он подложен промјени, јер Влада, уз мишљење Нотарске коморе, преиспитује број потребних нотарских мјеста, као и њихово службено сједиште, чиме остварује контролу организације и рада ове службе. Такође, законодавац је наведеним законом осигурао да се организација и рад нотарске службе усклади са организацијом и радом основних судова, имајући у виду да су одређени послови из њиховог домена повјерени у надлежност нотара. У погледу навода којима се оспорава члан 68. Закона о нотарима, истиче се аргумент пресуђене ствари, те се појашњава да је неосновано поређење дјелатности адвоката са правним статусом нотара у вршењу јавне службе, као и да сваки грађанин, па и адвокат, под једнаким условима, може постати нотар. У контексту навода о неуставности чл. 68. и 69. Закона о нотарима, одговором указује се на ранију обавезну судску овјеру одређених уговора, због чега законодавац сматра да није основана аргументација предлагача према којој је преносом обраде исправа у надлежност нотара, адвокатима ускраћено обављање њихових традиционалних послова, као и да су тиме, они, али и остали дил. правници, доведени у дискриминишући положај. У погледу навода којима оспорава уставност одредаба Закона о извршном поступку, у одговору се истиче да нотарска исправа има доказну снагу јавне исправе, као и својства извршне исправе, у закону предвиђеним случајевима, док Уставни суд није надлежан да цијени разлоге цјелисходности којима се руководи законодавац прописујући као услов ваљаности појединих исправа, њихову обавезну нотарску обраду. Разлози правне сигурности и ефикасности у поступању, а са циљем растерећења рада судова, резултирали су успостављањем нотарске службе као јавне службе у функцији ефикасности, рационалности и спроводивости, што је препознато и Законом о извршном поступку који је проширио листу извршних исправа и на нотарски обрађену извршну исправу. Такође, законодавац је на начин који сматра цјелисходним уредио организацију и положај адвокатуре, док сличност услова која се захтијева за обављање адвокатских, односно нотарских послова, не подразумијева и истовјетност тих послова, а законско нормирање којим су одређена извршења на основу нотарске извршне исправе не доводи у питање право на рад адвоката. Поред наведеног, у одговору се истиче да је одлуком Суда у предмету број: У-18/05 потврђена уставност члана 266. став 2. Закона о стварним правима и чл. 104. и 105. став 1. Закона о премјеру и катастру Републике Српске. Додатно, предлагач изражава незадовољство одређеним законском рјешењима, што не може бити предмет оцјене уставности. С обзиром на изложено, предлаже се да Суд не прихвати приједлог.

Оспореним чланом 21. Закона о нотарима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 86/04, 2/05, 74/05, 76/05, 91/06, 37/07, 50/10, 78/11, 20/14, 68/17 и 82/19) прописано је: да на приједлог министра, Влада Републике Српске одређује број потребних нотара за подручје Републике Српске, као и њихово службено сједиште, да је службено сједиште нотара општина или град које одреди Влада Ре-

публике Српске, да се након формирања Нотарске коморе Републике Српске, приликом одређивања броја нотарских мјеста као и приликом утврђивања службених сједишта, прибавља мишљење и Нотарске коморе, да се број нотара одређује према броју становника који живе на подручју Републике Српске, узимајући у обзир и годишњи број исправа које се нотарски обраде, при чему се по правилу на 20.000 становника треба отворити једно нотарско мјесто, да двије или више општина, које имају мањи број становника од броја који је утврђен у ставу 4. овог члана, могу имати једног нотара.

Оспореним чланом 68. став 1. и ст. 3-7. Закона о нотарима утврђени су правни послови за које је обавезна нотарска обрада исправа те је прописано: да се правни послови који за своју правну ваљаност захтијевају нотарску обраду исправа односе на правне послове о регулисању имовинских односа између брачних другова, као и између лица која живе у ванбрачној животној заједници, располагање имовином малолетних и пословно неспособних лица, правне послове којима се обећава неко чињење као поклон, с тим што се недостатак нотарске форме у овом случају надомјешта извршењем обећаног чињења, правне послове чији је предмет пренос или стицање власништва или других стварних права на некретностима, оснивачка акта привредних друштава, да су правни послови за које противно ставу 1. овог члана нису сачињене нотарски обрађене исправе ништавни, да независно од одредбе става 1. овог члана, обавезе нотарске обраде исправа могу бити предвиђене и у другим законима, да странке имају право захтијевајући нотарску обраду исправа и за друге правне послове који нису наведени у ставу 1. т. од 1. до 5. овог члана, да одредбе овог члана вриједне само тако дуго док не буду замијењене посебном регулативом о обавези нотарске обраде исправа, која их изричито у цјелини или у дијеловима ставља ван снаге, да припрему аката за нотарску обраду и овјеру исправа, као и за заступања странака пред нотарима, могу вршити адвокати.

Оспореним чланом 69. Закона о нотарима утврђени су правни послови за које је обавезна нотарска потврда те је прописано: да потврђивање статута као и све измјене статута привредних друштава захтијевају нотарску потврду, да су утврђивање статута као и измјена статута који нису нотарски потврђени, ништавни, да независно од одредбе става 1. овог члана, обавезе нотарских потврда могу бити предвиђене и у другим законима, да одредбе овог члана вриједне само толико дуго док не буду замијењене посебном регулативом о обавези нотарских потврда која их изричито у цјелини или у дијеловима ставља ван снаге.

Оспореним чланом 271. став 5. Породичног закона ("Службени гласник Републике Српске", бр. 54/02, 41/08 и 63/14) прописано је да брачни уговор мора бити нотарски обрађен.

Оспореним чланом 288. истог закона је прописано да правни послови о регулисању имовинских односа између брачних супружника, као и између лица која живе у ванбрачној животној заједници и правни послови о располагању имовином малолетних и пословно неспособних лица морају бити нотарски обрађени, док су правни послови који су закључени супротно ставу 1. овог члана правно ништавни.

Оспореним чланом 23. став 1. тачка 3. Закона о извршном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 и 66/18) прописано је да је нотарска извршна исправа - извршна исправа.

Оспореним чланом 27. став 4. истог закона прописано је да се одредбе ст. 2. и 3. овог члана не примјењују у поступку извршења на основу извршне исправе нотара.

Ст. 2. и 3. члана 27. овог закона прописано је да ако у извршној исправи није одређен рок за добровољно испуњење обавезе, тај рок се одређује рјешењем о извршењу, а у случају из става 2. овог члана, суд ће предложено извршење одредити уз услов да извршеник у року који му је одређен не испуни своју обавезу.

Оспореним чланом 35. став 3. овог закона прописано је да, изузетно од одредби ст. 1. и 2. овог члана, извршна исправа нотари на основу које је поднесен приједлог за извршење не мора бити снабђена потврдом о извршности, већ се њена извршност одређује према одредбама Закона о нотарима.

Ст. 1. и 2. члана 35. овог закона прописано је да се ако се приједлог за извршење подноси суду који није одлучивао у првом степену, уз приједлог подноси извршна исправа, у оригиналу или овјереном препису, на који је стављена потврда о извршности, а потврду о извршности даје суд, односно орган који је одлучивао о потраживању у првом степену.

Оспореним чланом 69. став 3. овог закона, између осталог, прописано је да изјава сувласника који није извршеник мора бити нотарски обрађена, а да ако сувласник који није извршеник не достави нотарски обрађену исправу у року од 15 дана, сматра се да није дао пристанак за продају његовог сувласничког дијела.

Оспореним чланом 74. став 4. истог закона прописано је да купац и заложни повјерилац склапају споразум из става 3. овог члана, у облику судског поравнања у извршном поступку или нотарски обрађене исправе.

Ставом 3. члана 74. овог закона прописано је да се купац непокретности и заложни повјерилац могу споразумјети, најкасније на рочишту за продају, да заложно право остане на непокретности и након спровођења рјешења о досуди, а да купац преузме извршеников дуг према том повјериоцу у износу који би му припадао у извршном поступку. У томе случају се куповна цијена умањује за износ преузетог дуга.

Оспореним чланом 72. Закона о наслеђивању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/09, 55/09, 91/16 и 82/19) прописано је да тестамент може завјештаоцу сачинити нотар, те да нотар сачињава тестамент само у форми оригинала нотарски обрађене исправе, који ставља у посебан омот, запечати и чува у својој архиви или га предаје завјештаоцу, на његов захтјев.

Оспореним чланом 74. истог закона прописано је да свједоци при сачињавању, између осталог, и тестамент сачињеног код нотари морају бити лица која испуњавају следеће кумулативно постављене услове, а то су: пунољетна лица, пословно способна лица, лица која знају читати и писати, лица која разумију језик на коме је тестамент сачињен (став 1) а да свједоци при сачињавању, између осталог, и тестамент сачињеног код нотари не могу бити, нити тестамент могу сачинити по казивању завјештаоца у својству судије или нотари, следећа лица: потомци завјештаоца, усвојеници завјештаоца и њихови потомци, преци завјештаоца и његови усвојоци, сродници завјештаоца у побочној линији до четвртог степена заључно и супружници лица из т. а), б), в) и г) овог става и супружник завјештаоца (став 2).

Чланом 75. овог закона, између осталог, прописано је да су ништаве одредбе тестамент којим се оставља нешто судији или нотару који је тестамент сачинио.

Чланом 96. овог закона, између осталог, прописано је да је овлашћено лице за сачињавање тестаментa, поред других, нотар (став 1), као и да завјешталац може оставити тестамент на чување код нотари, те да ће, у том случају, нотар поступити по прописима којима се уређује нотарска служба (став 2).

Оспореним чланом 129. став 2. истог закона прописано је да споразум о уступању и расподјели имовине мора бити нотарски обрађен.

Оспореним чланом 139. став 2. истог закона прописано је да уговор о доживотном издржавању мора бити нотарски обрађен.

Оспореним чланом 145. став 2. истог закона прописано је да се изјава о престанку из става 1. овог члана нотарски обрађује.

Ставом 1. члана 145. овог закона прописано је да у случају смрти даваоца издржавања његове обавезе прелазе на његовог супружника и његове потомке који су позвани на наслеђе, ако на то престану. Ако они не престану на проду-

жење уговора о доживотном издржавању, уговор се раскида и они немају право да траже накнаду за раније дато издржавање. Ако супружник и потомци издржаваоца нису у стању да преузму уговорне обавезе, имају право да траже накнаду од примаоца издржавања.

Оспореним чланом 158. ст. 3. и 4. истог закона је, између осталог, прописано да се споразум из става 2. овог члана сачињава у писаној форми и да се нотарски обрађује, а да ће приликом нотарске обраде нотар прочитати споразум и упозорити претка и потомка на посљедице споразума.

Ставом 2. члана 158. прописано је да се, изузетно од одредбе става 1. овог члана, потомак који може самостално располагати својим правима може, споразумом са претком, одрећи од наслеђа које би му припало последице смрти претка.

Оспореним чланом 167. став 2. овог закона прописано је да се уговор о преносу наслеђног дијела, између осталог, нотарски обрађује, а ако је предмет тог наслеђног дијела непокретност, нотарски се обрађује.

Оспореним чланом 7. ст. 3. и 4. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19) прописано је да се оснивачки акт привредног друштва нотарски обрађује, осим код једночланог друштва са ограниченом одговорношћу које уплаћује прописани минимални новчани дио основног капитала, код којег се врши нотарска овјера потписа оснивача и има садржину утврђену овим законом за ту правну форму привредног друштва, док се измјене и допуне оснивачког акта ортачког и командитног друштва (друштва лица) нотарски обрађују, а друштва са ограниченом одговорношћу и акционарског друштва (друштва капитала) нотарски потврђују, осим код једночланог друштва са ограниченом одговорношћу из става 3. овог члана, код којег се врши нотарска овјера потписа оснивача или овлашћеног лица, уколико посебним законом није другачије уређено.

Оспореним чланом 123. став 1. истог закона, између осталог, прописано је да се удио преноси уговором у писаној форми са нотарски овјереним потписима преносиоца и стицаоца.

Оспореним чланом 145. став 5. истог закона прописано је да ако записник не потпише председавајући, то не утиче на пуноважност одлука скупштине чланова друштва са ограниченом одговорношћу, уколико је нотар сачинио записник.

Оспореним чланом 169. став 1. тачка а) истог закона прописано је да свако друштво са ограниченом одговорношћу чува отправак нотарски обрађеног оснивачког акта, укључујући и све његове измјене.

Оспореним чланом 196. став 1. истог закона прописано је да оснивачка скупштина акционарског друштва, између осталог, бира нотари као записничара, док је оспореним ставом 3. истог члана, између осталог, прописано да записник о раду оснивачке скупштине акционарског друштва води нотар као записничар.

Оспореним чланом 297. став 14. истог закона прописано је да ако се одлука скупштине акционара која је побијена односи на промјену оснивачког акта, судском регистру се уз пресуду подноси потпуни текст нотарски обрађеног, измијењеног оснивачког акта како треба да гласи, узимајући у обзир пресуду суда и све дотадашње измјене тог акта.

Оспореним чланом 331. став 2. истог закона прописано је да се измјене и допуне оснивачког акта региструју и објављују у складу са законом, те да се уз пријаву за регистрацију прилаже пречишћени текст оснивачког акта са нотарском потврдом да се измијењене одредбе оснивачког акта слажу са одлуком о измјени оснивачког акта.

Оспореним чланом 381. став 4. истог закона, између осталог, прописано је да се, након што га скупштине друштва које учествују у спајању уз припајање усвоје, уговор нотарски потврђује.

Оспореним чланом 405. став 3. истог закона, између осталог, прописано је да се уговор о подјели уз припајање нотарски потврђује.

Оспореним чланом 434. став 5. истог закона прописано је да се уз записник са сједнице скупштине акционара из става 4. овог члана прилаже и примјерак нотарски обрађеног уговора о стицању или располагању имовином велике вриједности.

Оспореним чланом 438б. став 3. истог закона, између осталог, прописано је да ревизорски извјештај није потребан ако сви мањински акционари дају изјаву којом се одричу израде тог извјештаја, као и да изјава о одрицању мора бити нотарски овјерена.

Оспореним чланом 438в. став 1. истог закона, између осталог, прописано је да је орган надлежан за вођење послова друштва дужан да поднесе пријаву за упис одлуке скупштине акционара из члана 438. став 1. овог закона у регистар пословних субјеката, као и да се уз пријаву, поред другог, прилаже записник са скупштине акционара који је сачинио нотар.

Оспореним чланом 442. став 3. истог закона прописано је да постојећа привредна друштва настала у поступку својинске трансформације која немају оснивачки акт задржавају статут као обавезни општи акт и обавезу усклађивања са овим законом врше одговарајућим измјенама статута, с тим да измјене статута морају бити нотарски потврђене.

Оспореним чланом 266. став 2. Закона о стварним правима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/08, 3/09, 58/09, 95/11 и 60/15), између осталог, прописано је да правни посао о оснивању стварног терета мора бити у облику нотарски обрађене исправе.

Оспореним чланом 104. Закона о премјери и катастру непокретности Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 6/12, 110/16 и 62/18), прописано је да, поред услова из члана 103. овог закона, да би била подобна за упис, исправа мора бити нотарски обрађена.

Оспореним чланом 105. истог закона, између осталог, прописано је да је исправа на основу које се врши упис, поред других, и нотарска исправа.

Суд је, прије свега, утврдио да је, након подношења иницијативе, оспорени члан 7. ст. 3. и 4. Закона о привредним друштвима престао да важи ступањем на снагу Закона о измјенама Закона о привредним друштвима, који је објављен у "Службеном гласнику Републике Српске", број 82/19, од 4. октобра 2019. године, тако што је одредбом члана 1. тог закона у цјелини мијењан члан 7. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13 и 100/17). Одредбе члана 7. ст. 3. и 4. Закона о привредним друштвима, које су на снази, по свом садржају идентичне су оспореним одредбама члана 7. ст. 3. и 4. тог закона, које су престале да важе.

Полазећи од наведеног, Суд је, на основу члана 42. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 104/11 и 92/12), проширио поступак оцјењивања уставности и на измјене оспорених одредаба члана 7. ст. 3. и 4. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", број 82/19).

У поступку оцјењивања уставности оспорених одредаба Закона о нотарима, Породичног закона, Закона о извршном поступку, Закона о наслеђивању, Закона о привредним друштвима, Закона о стварним правима и Закона о премјери и катастру непокретности Републике Српске, Суд је имао у виду да је Уставом утврђено да се уставно уређење Републике темељи на гарантовању и заштити људских слобода и права у складу са међународним стандардима, те владавину права (члан 5. став 1. алинеје 1. и 4), да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки пред законом и уживају исту правну заштиту, без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство (члан 10), да грађани имају право да учествују у обављању јавних послова и да под једнаким условима буду примљив-

ни у јавну службу (члан 33), да свако има право на рад и слободу рада, те да је свако слободан у избору занимања и запослења и да му је под једнаким условима доступно радно место и функција (члан 39. ст. 1. и 2), да се слобода и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим када је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих од њих утврђују законом, те да се законом може прописати начин остваривања права и слобода само када је то неопходно за њихово остваривање (члан 49. ст. 1. и 2), да Република уређује и обезбјеђује, између осталог, остваривање и заштиту људских права и слобода, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног развоја, систем јавних служби, радне односе, као и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом (т. 5, 6, 8, 11, 12. и 18. Амандмана XXXII на Устав, којим је замијењен члан 68. Устава), да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 70. став 1. тачка 2), да у складу са чланом 108. став 1. Устава закони, статути, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом, да је адвокатура самостална и независна дјелатност и служба која пружа правну помоћ, а да се организација и рад адвокатури уређују законом (члан 131).

Суд је, исто тако, узео у обзир да је чланом 1. Протокола 1. уз Конвенцију прописано да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине, да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права, те да је право државе да примјењује законе које сматра потребним ради регулисања коришћења имовине у складу са општим интересима.

Суд је констатовао да је Законом о адвокатури Републике Српске прописано да је адвокатура независна и самостална служба пружања правне помоћи физичким и правним лицима (члан 2. став 1), а да пружање ове правне помоћи обухвата давање усмених и писмених правних сајета и мишљења, састављање тужби, приједлога и других иницијалних поднесака, захтјева, молби, правних лијекова, представки и других поднесака, састављање уговора, завјештања, поравнања, изјава, општих и појединачних аката и других исправа, заступање и одбрану физичких и правних лица, посредовање ради закључења правног посла или мирног рјешавања спора и спорног односа и обављање и других послова правне помоћи у име и за рачун домаћег или страног физичког или правног лица, на основу којих се остварују права, штите слобода и други интереси (члан 3).

На основу наведених уставних овлашћења Законом о нотарима уређена је нотарска служба као јавна служба, те су регулисани организација, овлашћења, начин рада, нотарски испит и друга питања од значаја за рад нотара на територији Републике Српске (члан 1. тог закона). Овим законом је, између осталог, прописано: да је служба нотара јавна служба коју обављају нотари, који су самостални и независни носиоци те службе, те да је задатак нотара да врши обраду, овјеравање и потврђивање јавних исправа, те врши друге послове у складу са овим законом (члан 2. ст. 1. и 2), да су нотарске исправе све исправе нотара које он сачини на основу овог закона у оквиру своје надлежности, да су нотарске исправе нотарски обрађене исправе, нотарске овјере и нотарске потврде, да нотарске исправе вриједне као јавне исправе и важе на територији цијеле Републике Српске, код свих органа власти, правних лица и других институција, независно од тога од којег су нотар на територији Босне и Херцеговине издате, да нотарски обрађене исправе које је нотар сачинио у границама својих службених овлашћења у прописаној форми имају пуну доказну снагу јавне исправе о изјавама датим пред нотаром, да нотарске овјере и потврде имају доказну снагу јавне исправе о чињеницама о којима се у њима свједочи (члан 4. ст. 1-5).

Разматрајући наводе из приједлога, Суд је, на првом мјесту, утврдио да Рјешењем Суда, број: У-18/05, од 31. маја 2006. године ("Службени гласник Републике Српске", број 62/06), није прихваћена иницијатива за оцјењивање уставности члана 68. Закона о нотарима ("Службени гла-

сник Републике Српске”, број 86/04), а на основу оцјене да је исти сагласан Уставу. У предметном рјешењу Суд је, између осталог, оцијенио да је искључиво ствар законодавне политике које ће послове законодавац дати у надлежност адвоката, а како ће регулисати питање нотарске дјелатности, односно, у конкретном случају, за које ће правне послове прописати обавезну нотарску обраду исправа, као и да оваквим прописивањем није доведен у питање Уставом утврђен положај адвокатури.

С обзиром на то да је предметним рјешењем одлучено о уставности оспорених ст. 1. и ст. 3-7. члана 68. Закона о нотарима, Суд је, на основу члана 37. став 1. тачка г) Закона о Уставном суду Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 104/11 и 92/12), одлучио да приједлог одбаци у наведеном дијелу, будући да је већ одлучивао о истој ствари.

Надаље, Суд је оцијенио да је прописујући на начин као у оспореним чл. 21. и 69. Закона о нотарима законодавац поступао у границама својих овлашћења, као и да нису основани наводи предлагача према којима је ово прописивање у супротности са одредбама чл. 5, 10, 33. и 39. Устава.

Рјешењем у предмету У-18/05 Суд је утврдио да је Законом о нотарима Република, сагласно Уставу, на нотаре пренијела дио јавноправних овлашћења, задржавајући притом право надзора над спровођењем Закона и дјелатношћу нотара, односно да је законодавац, на начин који сматра cjелисходним, а имајући у виду јавни интерес, нотарску службу уредио као јавну службу. Поменути рјешењем Суд је, исто тако, утврдио да се увођењем института нотара обезбјеђује већа правна сигурност у правном систему Републике Српске, те да се постиже и економичнија заштита права физичких и правних лица.

У овом смислу, а првенствено имајући у виду право надзора Републике над спровођењем Закона о нотарима као и радом нотара, Суд је утврдио да је законодавац поступао у оквиру својих овлашћења када је Влади, компетентној да цијени јавни интерес, повјерио у надлежност да, по приједлогу министра и уз прибављено мишљење Нотарске коморе, одреди број потребних нотара за подручје Републике Српске, те њихово службено сједиште, као и када је прописао обавезне критеријуме којима се Влада руководи у овом поступку. Ограничавајући број нотара, као и број њихових сједишта, а узимајући у обзир различиту густину насељености, законодавац је прописао сагласно општедруштвеном интересу да се путем нотаријата обезбједи законитост и повећа правна сигурност у друштву, што је у складу са начелом владавине права из члана 5. став 1. алинеја 4. Устава. На овај начин законодавац је обезбједио претпоставке доступности једнако квалитетних нотарских услуга грађанима на цијелој територији Републике, чиме је избјегнуто груписање нотарских канцеларија само у већим центрима. Према оцјени Суда, структурисање јавних служби условљено је потребама заједнице, а процјена ових потреба у домену је законодавне политике, чију оправданост, у смислу члана 115. Устава, овај суд није надлежан да разматра.

Додатно, имајући у виду и прописивање према којем нотар не смије, без ваљаног разлога, одбити предузимање службених радњи (члан 45. Закона о нотарима), као и да ваљаност јавних исправа на територији Републике није условљена сједиштем канцеларије нотара који их је сачинио, Суд је утврдио да нису основани наводи предлагача према којима су, прописивањем из оспореног члана 21. овог закона, повријеђена јемства на једнакост грађана пред законом у смислу могућности једнаког приступа нотарској служби. Суд је такође утврдио да су паушалне тврдње предлагача према којима су чланом 21. Закона повријеђена политичка права грађана, те да су њиме грађани доведени у неједнак положај када је ријеч о њиховом праву на једнак приступ адвокатској и нотарској служби, јер се ови наводи не могу довести у везу са предметом регулисања оспорене законске одредбе.

Такође, имајући у виду јавноправни карактер нотарске службе и значај нотарских исправа, те с тим у вези и улогу ове службе у осигурању владавине права као општедруш-

твене вредноте заштићене Уставом, те узимајући у обзир становиште Суда према коме је искључиво ствар законодавне политике како ће регулисати питање нотарске дјелатности (предмет У-18/05), Суд је оцијенио да је утврђивање правних послова за чију правоваљаност је неопходно сачињавање нотарске потврде, као оспореним чланом 69. Закона о нотарима, предмет cjелисходне процјене законодавца, чију оправданост, сагласно члану 115. Устава, овај суд није надлежан да цијени.

Надаље, чланом 39. Устава, између осталог, утврђено је да свако има право на рад и слободу рада, да је свако слободан у избору занимања и запослења и под једнаким условима му је доступно радно мјесто и функција. Из наведене уставне одредбе несумњиво произлази да Устав не гарантује обим права на рад. Према мишљењу Суда, ово уставно начело прије свега подразумијева право да сваки грађанин има могућност да обезбједи средства за живот радом који је слободно изабрао или прихватио. Сагласно чл. 33. и 39. Устава, законодавац није ускратио појединцу који испуњава законске услове за обављање послова нотара право на слободан избор овог занимања, већ је могућност обављања те дјелатности условљена једино расположивошћу службених мјеста у оквиру нотаријата, те лице које удовољава критеријумима поменути избор може направити увијек када Република располаже слободним позицијама у овом домену.

Такође, Суд је имао у виду да неравноправност, у смислу члана 10. Устава, подразумијева различито третирање лица у истим или сличним ситуацијама без објективног и разумног оправдања. С тим у вези, иако није спорно да су нотарска и адвокатска служба самосталне и независне службе, те да су тражене квалификације за њихово обављање у значајном дијелу једнаке, законодавац је направил јасну разлику међу њима одређујући да је адвокатура независна и самостална служба пружања правне помоћи физичким и правним лицима (члан 2. став 1. Закона о адвокатури Републике Српске), док је служба нотара јавна служба (члан 2. став 1. Закона о нотарима). Стога, предлагач, у контексту члана 10. Устава, неосновано пореди права и обавезе нотара и адвоката, с обзиром на то да су то лица која се баве у потпуности различитим дјелатностима, односно лица која се налазе у потпуно различитим правним ситуацијама.

Додатно, чланом 131. Устава, којим је утврђено да је адвокатура самостална и независна дјелатност и служба која пружа правну помоћ, те да се организација и рад адвокатуре уређује законом, није одређен оквир послова који улазе у ову дјелатност. Устав је, дакле, утврдио положај адвокатуре у правном систему Републике, а дао је у искључиву надлежност законодавцу да уреди питања организације и рада адвокатске дјелатности, односно да одреди конкретне послове, тј. садржину правне помоћи коју пружају адвокати.

С обзиром на то да се Устав не опредјељује по питању садржине правне помоћи из члана 131. Устава, те да правна помоћ коју пружа адвокатура подразумијева: давање усмених и писмених правних савјета и мишљења, састављање тужби, приједлога и других иницијалних поднесака, захтјева, молби, правних лијекова, представки и других поднесака, састављање уговора, завјештања, поравнања, изјава, општих и појединачних аката и других исправа, заступање и одбрану физичких и правних лица, посредовање ради закључења правног посла или мирног рјешавања спора и спорног односа и обављање и других послова правне помоћи у име и за рачун домаћег или страног физичког или правног лица, на основу којих се остварују права, штите слободе и други интереси (члан 3. Закона о адвокатури Републике Српске), Суд је утврдио да оспореним одредбама Закона о нотарима на нотаре нису пренесени послови адвокатуре, тј. право на пружање правне помоћи из члана 131. Устава. С тим у вези нису основане ни тврдње предлагача према којима је наводни пренос надлежности са адвоката на нотаре узроковао повреду права адвоката на имовину у смислу члана 1. Протокола 1.

У контексту изложеног, те имајући у виду да је Суд раније утврдио да је искључиво ствар законодавне политике како ће регулисати питање нотарске дјелатности, због чега је утврђивање правних послова за чију је правоваљаност потребно сачињавање нотарске исправе у искључивој надлежности законодавца, Суд је оцијенио да је законодавац поступао у складу са својим уставним овлашћењима и када је оспореним одредбама Породичног закона, Закона о извршном поступку, Закона о наслеђивању, Закона о привредним друштвима, Закона о стварним правима и Закона о премјери и катастру непокретности Републике Српске правоваљаност одређених правних послова условио обавезним сачињавањем нотарске исправе. Тежећи правној сигурности те хармонизацији правног поретка Републике Српске, законодавац је, сагласно јемству из члана 5. став 1. алинеје 1. и 4. Устава, оцијенио да значај односа који регулишу наведени закони захтијева предметни ниво гаранција. Како је наведена процјена аспект законодавне политике, Суд, у складу са чланом 115. Устава, није надлежан да цијену њену оправданост.

С тим у вези нису основани ни наводи предлагача који се тичу неуставности одредаба закона како слиједи: члана 271. став 5. и члана 288. Породичног закона ("Службени гласник Републике Српске", бр. 54/02, 41/08 и 63/14), члана 23. став 1. тачка 3, члана 27. став 4, члана 35. став 3, члана 69. став 3. у дијелу који гласи: "...мора бити нотарски обрађена..." и "...не достави нотарски обрађену исправу...", члана 74. став 4. у дијелу који гласи: "...или нотарски обрађене исправе." Закона о извршном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 и 66/18), чл. 72. и 74. у дијелу који гласи: "...и тестаментна сачињеног код нотара..." и "...или нотара...", члана 75. у дијелу који гласи: "... или нотару..." члана 96. у дијелу који гласи: "...нотар..." и "...или нотару..." и "...а нотар ће поступити по прописима којима се уређује нотарска служба.", члана 129. став 2, члана 139. став 2, члана 145. став 2, члана 158. став 3. у дијелу који гласи: "...или се нотарски обрађује." и став 4. у дијелу који гласи: "...односно приликом нотарске обраде нотар...", члана 167. став 2. Закона о наслеђивању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/09, 55/09, 91/16 и 82/19), члана 7. ст. 3. и 4, члана 123. став 1. у дијелу који гласи: "...са нотарски овјереним потписима...", члана 145. став 5. у дијелу који гласи: "...уколико је нотар сачинио записник.", члана 169. став 1. тачка а), члана 196. став 1. у дијелу који гласи: "...нотара као записничара..." и став 3. у дијелу који гласи: "...нотар као записничар...", члана 297. став 14. у дијелу који гласи: "...нотарски обрађеног...", члана 331. став 2. "...са нотарском потврдом...", члана 381. став 4. у дијелу који гласи: "Уговор се нотарски потврђује.", члана 405. став 3. у дијелу који гласи: "...нотарски се потврђује.", члана 434. став 5. у дијелу који гласи: "...и примјерак нотарски обрађеног уговора...", члана 438б. став 3, у дијелу који гласи: "Изјава о одрицању мора бити нотарски овјерена.", члана 438в. став 1, у дијелу који гласи: "...који је сачинио нотар," члана 442. став 3. у дијелу који гласи: "...морају бити нотарски потврђене." Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19), члана 266. став 2. у дијелу који гласи: "...нотарски обрађене исправе..." Закона о стварним правима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/08, 3/09, 58/09, 95/11 и 60/15), члана 104. у дијелу који гласи: "...нотарски обрађена." и члана 105. став 1. у дијелу који гласи: "...и нотарска исправа..." Закона о премјери и катастру непокретности ("Службени гласник Републике Српске", бр. 6/12, 110/16 и 62/18).

Имајући у виду стандард оцјене у поступку апстрактне контроле уставности из члана 115. Устава, наводи предлагача према којима неуставност оспорених одредаба предметних закона произлази из уставноправног статуса оспорених одредаба Закона о нотарима нису од значаја.

Такође, другачија законска рјешења у иностраним правним системима, као и паушално дати наводи који се тичу права грађана зајемчених одређеним документима међународног карактера, сагласно члану 115. Устава, нису од значаја за одлучивање овог суда.

На основу изложеног, одлучено је као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд донио је у саставу: председник Суда мр Церард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Душко Медић, Ирена Мојовић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-48/19
15. јула 2020. године
Бања Лука

Председник
Уставног суда,
Мр Церард Селман, с.р.

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 40. став 5. и члана 60. став 1. т. а) и б) Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 15. јула 2020. године, д о н и о је

ОДЛУКУ

Утврђује се да члан 7. тачка 4. Правилника о унутрашњој организацији и пословању јавних тужилаштва Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 47/19) није у сагласности са Уставом Републике Српске, Законом о јавним тужилаштвима Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 69/16) и Законом о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 53/12, 91/17 и 66/18).

Образложење

Зоран Булатовић и Желимир Лепир из Бање Луке дали су Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости, како је означено, члана 7. став 1. тачка 4. Правилника о унутрашњој организацији и пословању јавних тужилаштва Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 47/19), али се у суштини ради о члану 7. тачка 4. овог правилника, јер овај члан има само један став. У иницијативи се наводи да оспорена одредба овог правилника није у сагласности са Законом о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 53/12, 91/17 и 66/18) и Законом о јавним тужилаштвима Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 69/16), јер прописује овлашћење за главног републичког тужиоца које није предвиђено овим законима. Даваоци иницијативе сматрају да оспореним прописивањем републички тужилац, по основу права надзора које је регулисано чланом 9. Закона о јавним тужилаштвима Републике Српске, за себе конституише ново право, односно правно средство које не познаје ниједан важећи закон. Наиме, оспореном нормом овог правилника се, по мишљењу иницијатора, уводи трећи степен у одлучивању по притужби на одлуку тужиоца којим је предмет окончан, што је супротно релевантним одредбама Закона о кривичном поступку Републике Српске. Овим законом је, како се истиче, прописан поступак у случају да тужилац донесе наредбу о обустави или неспровођењу истраге, као и лица, рокови и орган коме се улаже правно средство против овакве одлуке тужиоца, те се не даје овлашћење главном републичком тужиоцу да укида ове одлуке тужилаца. Оспореним прописивањем се, како се даље истиче, доводи у питање правоснажност одлуке тужиоца, те у вези с тим и начело правне сигурности. Слиједом наведеног, даваоци иницијативе предлажу да Суд, након спроведеног поступка, утврди да оспорена одредба предметног правилника није у сагласности са законом и Уставом Републике Српске.

У одговору на иницијативу који је доставило Републичко јавно тужилаштво наводи се да главни републички тужилац, уколико приликом надзора утврди да је тужилац донио незакониту одлуку о обустави или неспровођењу истраге, може такву одлуку укинути и дати обавезујуће упутство на основу овлашћења из члана 9. став 1. и члана 20. став 1. Закона о јавним тужилаштвима. Надаље, износи се став да се право надзора главног тужиоца над радом окружних тужилаштва, у смислу гарантовања законитости и ефикасности поступка, односи на све предмете, без обзира на то да ли је поступак у току, или је предмет архивиран. Доноси-